همشهری شهرنگار

چهارشنبه ۷ خرداد ۱۴۰۴ • ۱ ذی‌الحجه ۱۴۴۶ • سال سی‌وسوم • شماره ۹۴۰۳

HAMSHAHRI • ISSN 1735-6386 • Vol.33 • No.9403 • WED • MAY.28 • 2025

خلیج فارس مهمان دیوارهای شهر

این روزها دیوارنگاره‌های جذابی روی پیکره معابر شهر تهران در حال اجراست

عکس: همشهری/ مونا عادل

نام اثر: خلیج فارس
ابعاد: ۳۴۰ مترمربع
طراح: مرتضی یزدانی
محل اجرا: مسیر جنوب به شمال بزرگراه صیاد شیرازی پیش از تقاطع خیابان سبلان
موضوع: روایتی هنری از خلیج‌فارس که آن را نه‌فقط در قالب یک نام، بلکه در مقام یک نماد فرهنگی و تاریخی در منظر عمومی بازنمایی می‌کند.
هدف از اجرا: تأکید بر هویت ملی و انتقال پیام فرهنگی در ابعاد قراملی با طرحی از نقشه ایران، نام خلیج‌فارس به زبان انگلیسی

گزارش
فرخنده رفائی
روزنامه‌نگار

خلیج‌فارس یکی از شاخص‌ترین نمادهای هویتی ما ایرانی‌هاست و مردم کوچک‌ترین مسائل مرتبط با آن را دنبال می‌کنند. سازمان زیباسازی شهر تهران هم با درک این حساسیت، اجرای طرحی با نام «خلیج‌فارس» را بر دیواره یکی از بزرگراه‌های پایتخت پیش می‌برد که اتفاقا نام این بزرگراه نیز با هویت ملی ما گره خورده است. همزمان با اجرای دیوارنگاره خلیج‌فارس، چندین نقاشی دیواری شاخص دیگر نیز در سطح شهر تهران اجرا شده یا در حال اجراست؛ طرح‌هایی که نه‌تنها به دیوارهای سرد و سیمانی شهر جلوه‌ای تازه بخشیده‌اند، بلکه بخشی از هویت ایرانی را به نمایش می‌گذارند. در این گزارش نگاهی داریم به برخی از دیوارنگاره‌های شاخص شهر تهران.

دیوارنگاره خلیج‌فارس از نگاه آمار

۲۰ اردیبهشت ۱۴۰۴ اجرای دیوارنگاره خلیج‌فارس آغاز شد.

۱۶ خرداد ۱۴۰۴ اجرای دیوارنگاره خلیج‌فارس به پایان می‌رسد.

%۷۰ پیشرفت فیزیکی اجرای دیوارنگاره خلیج‌فارس تاکنون است.

۳۴۰ مترمربع ابعاد دیوارنگاره خلیج‌فارس است.

نام اثر: شهدای نیروی دریایی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

ابعاد: ۱۹۰ مترمربع
طراح: رضا علیخانی
محل اجرا: دیوار بزرگراه افسریه
موضوع: این اثر روایت‌گر حماسه‌آفرینی و شهادت جمعی از دلاورمردان نیروی دریایی سپاه در جریان درگیری با ناو آمریکایی در دوران دفاع‌مقدس است.
هدف از اجرا: این نقاشی دیواری با هدف زنده نگه‌داشتن یاد شهدا و انتقال مفاهیم ایثار، مقاومت و فداکاری به نسل‌های امروز، تلاشی است برای به‌تصویرکشیدن یک روایت عمیق و انسانی از مردانی که دل به دریا زدند و در عمق آب‌ها به آسمان پر کشیدند.
جزئیات: ترکیب رنگ‌های استفاده‌شده در این اثر با فضای شهری و محیط اطراف همخوانی کامل دارد و به‌گفته هنرمند این نقاشی دیواری، جانمایی دقیق آن بر دیوار باعث شده نقاشی به‌خوبی با ساختار بصری منطقه هماهنگ شود.

نام اثر: شهدای دیپلمات

ابعاد: ۷۸۵ مترمربع (۳۰ متر ارتفاع و ۲۵ متر طول)
طراح: حمید سالاری
محل اجرا: خیابان کریم‌خان زند، دیوار مشرف به میدان هفت‌تیر
موضوع: شهدای دیپلمات کشور که در افغانستان به شهدای رسیدند.
هدف از اجرا: این نقاشی دیواری یادبودی از شهدای وزارت امور خارجه است که ۱۷ مرداد سال ۱۳۷۷ در جریان حمله طالبان به کنسولگری ایران در شهر مزارشریف افغانستان به شهادت رسیدند.
جزئیات: در اجرای این نقاشی دیواری تلاش شده با زبانی بصری و هنرمندانه، پیام ایثار، دیپلماسی مقاومت و بزرگداشت شهدای عرصه سیاست خارجی به شهروندان منتقل شود.

نام اثر: یا ضامن آهو

ابعاد: ۲۰۰ مترمربع
طراح: علی داوطلب
محل اجرا: یکی از دیوارهای ساختمان خیابان کریم‌خان، تقاطع حافظ
موضوع: روایت ماندگار درباره ثامن‌الائمه حضرت امام رضا(ع)
هدف از اجرا: رونمایی با الهام از شاهکار ماندگار استاد محمود فرشچیان در آستانه میلاد باسعادت امام هشتم شیعیان، اجرا و رونمایی شد.
جزئیات: این دیوارنگاره با بهره‌گیری از رنگ‌های گرم، خطوط روان و نمادهای مذهبی روح هنر اصیل ایرانی-اسلامی را در میان ازدحام شهر جاری کرده است.

نام اثر: مسجد نصیرالملک

ابعاد: ۱۸۷ مترمربع
طراح: علیرضا پاغر
محل اجرا: یکی از دیوارهای میدان گلها در یوسف‌آباد
موضوع: این نقاشی دیواری با الهام از مسجد تاریخی نصیرالملک شیراز در راستای ارتقای هویت بصری و ترویج جلوه‌های هنر اصیل ایرانی-اسلامی در فضای شهری اجرا شد.
هدف از اجرا: اجرای این اثر افزون بر زیباسازی محیط شهری به ارتقای آگاهی عمومی نسبت به میراث فرهنگی و ایجاد ارتباطی معنادار میان سنت و زندگی معاصر می‌انجامد.
جزئیات: در طراحی این نقاشی دیواری نقوش اسلیمی و رنگ‌های زنده و گرم استفاده شده که به‌خوبی فضای فرهنگی و تاریخی این بنای فاخر را به بیننده منتقل می‌کند.

احیای هویت ملی و مذهبی با دیوارنگاره‌ها

امیرحسین مددی، سرپرست معاونت فرهنگی و هنرهای شهری سازمان زیباسازی شهر تهران: احیای هویت ملی و مذهبی، بزرگداشت هنرمندان نقاش و تکریم شهدا از جمله وظایف و ماموریت‌های اداره نقاشی سازمان زیباسازی است؛ به همین دلیل اجرای دیوارنگاره‌های متنوعی در سطح شهر تهران دنبال شده است. از کارهای شاخص مذهبی دیوارنگاره «ضامن آهو» است که به مناسبت دهه کرامت و ولادت امام رضا(ع) کار شد. از جمله کارهای شاخص در حوزه هویت ملی نیز دیوارنگاره «خلیج‌فارس» است که طرح آن از مدت‌ها قبل مجوز داشت اما اجرای آن با توجه به رجزخوانی‌های مقامات آمریکایی و حساسیت بالای مردم کشور درباره نام خلیج‌فارس در دستور کار قرار گرفت.

زبان جهانی برای پیامی جهانی

مرتضی یزدانی، نقاش دیوارنگاره خلیج‌فارس: مخاطب این اثر تنها عابران در حال گذر از بزرگراه نیستند؛ بلکه از طریق رسانه‌ها مخاطبان بیشتری از جمله افراد غیرایرانی نیز آن را خواهند دید. برای همین ترجیح دادیم از زبان انگلیسی به‌عنوان زبان این تصویر استفاده کنیم تا پیام فرهنگی و هویتی ما درباره خلیج‌فارس به مخاطب بین‌المللی نیز منتقل شود. طراحی این اثر پیش از آغاز موج جدید مباحث سیاسی پیرامون نام خلیج‌فارس انجام شده؛ اما تقارن زمانی آن با این مسائل به‌صورت اتفاقی معنا و اهمیت بیشتری به پروژه بخشیده است.

بازدید از موزه‌ها برای روشندلان ملموس‌تر می‌شود

موزه هفت‌چنار برای نابینایان دیدنی شد

سامانه‌ای برای درک تصویری و لمسی آثار موزه‌ها در اختیار کاربران نابینا قرار می‌گیرد

صفحه ۱۶

مدیرعامل تاکسیرانی تهران در تلویزیون همشهری از تغییرات جدید خبر داد

بازگشت ۱۰ هزار تاکسی غیرفعال به تهران

۱۱ هزار تاکسی تاکنون در این دوره از مدیریت شهری نوسازی شده است.

۵۰۰ راننده تاکسی فعلا با تاکسی برقی شاسی بلند ثبت‌نام کرده‌اند.

۲۳۷ ون با تسهیلات ۸۰۰ میلیون تومانی درحال واگذاری است.

صفحه ۱۴

موضوع رفع یکی از معارضان کلان‌پروژه پایتخت در پارلمان شهری مورد توجه اعضا قرار گرفت

تقدیر از جابه‌جایی بزرگ‌ترین خطوط لوله آب تهران

۲۵۰ نفر از عوامل شهرداری و آبفا در پروژه حضور داشتند

صفحه ۱۴

خدمات شهر

پریسا نوری: روزنامه‌نگار

طرح ضربتی علیه زباله‌گردی

سازمان مدیریت پسماند شهرداری تهران عملیات گسترده‌ای را برای مقابله با پدیده زباله‌گردی کلید زد

به تازگی سازمان مدیریت پسماند شهرداری تهران با همکاری شهرداری مناطق جنوبی شهر، مقام قضایی و فرمانداری تهران در اقدامی کم‌سابقه مراکز اصلی غیرمجاز دپوی زباله خشک و ضایعات تهران را که عموما در مناطق حاشیه جنوب و باقرشهر فعالیت می‌کردند، پلمب و علاوه بر تخریب ساخت و سازهای غیرمجاز، ضایعات و نخاله‌های کشف شده را ضبط کرد. محمد ناظرپناهی، مشاور اجرایی و معاون اجتماعی فرهنگی سازمان مدیریت پسماند در این‌باره توضیح می‌دهد.

۱۰۰ دستگاه ماشین‌آلات سنگین ازجمله لودر و جرثقیل به‌کار گرفته شده‌اند.

۶۰۰ کامیون زباله در یک روز از مراکز غیرمجاز زباله کشف شد.

تخلفات متعدد

مراکز غیرمجاز جمع‌آوری پسماند خشک در حاشیه شهر، مقصد و انبار ضایعاتی هستند که توسط کولی کتفی‌های سطح شهر جمع‌آوری شده‌اند. در این مراکز انواع تخلفات ازجمله دیوارکشی غیرقانونی و حفر چاه و بازیافت غیراصولی زباله‌ها، رها کردن شیرابه‌ها در محیط‌زیست و.... انجام می‌شود. فعالیت این مراکز غیرمجاز نه‌تنها فاقد مجوز قانونی است، بلکه تهدیدی جدی برای بهداشت عمومی محسوب می‌شود؛ چرا که اصول ایمنی و بهداشتی در آنها رعایت نمی‌شود.

فعالیت ۱۰۰ دستگاه ماشین آلات سنگین

در روز نخست طرح سازمان مدیریت پسماند ۶۰۰ کامیون زباله‌های کشف شده را به آرادکوه منتقل کردند تا به‌صورت اصولی تفکیک یا دفن شوند. بر اساس پیش‌بینی‌ها همین مقدار زباله و ضایعات از این انبارها در روزهای آینده کشف شود. بر اساس همچنین با توجه به گستردگی منطقه و پراکندگی محل‌های دپوی زباله، ادامه عملیات تا روزهای آینده ادامه دارد. در این عملیات، بیش از ۱۰۰ دستگاه ماشین‌آلات سنگین ازجمله لودر، سیمی‌تریلر و جرثقیل به‌کار گرفته شده‌اند.

مقابله با زباله‌گردی در داخل شهر

سازمان مدیریت پسماند در راستای مبارزه با پدیده زباله‌گردی و توسعه تفکیک از مبدأ، ساختار و فرایندهای خود را به‌منظور تسهیل و تسریع این مسیر بازنگری کرده و اکنون علاوه بر پلمب مراکز غیرمجاز تفکیک زباله خارج از شهر، طرحی در تمامی ۱۲۴ ناحیه شهر تهران هم در حال اجراست. این اقدام از ابتدای خردادماه آغاز شده و تا ۱۰ خرداد با مشارکت همه مناطق دنبال می‌شود تا مراکز غیرمجاز تفکیک زباله داخل شهر پلمب شوند.